

ДОСТАВКИ, СВЪРЗАНИ С ТУРИСТИЧЕСКИ УСЛУГИ

I. ДОСТАВКА ПО НАСТАНЯВАНЕ, ПРЕДОСТАВЕНО В ХОТЕЛИ И ПОДОБНИ ЗАВЕДЕНИЯ, ВКЛЮЧИТЕЛНО ПРЕДОСТАВЯНЕТО НА ВАКАЦИОННО НАСТАНЯВАНЕ И ОТДАВАНЕ ПОД НАЕМ НА МЕСТА ЗА ПЛОЩАДКИ ЗА КЪМПИНГ ИЛИ КАРАВАНИ (Доставка по чл. 66, ал. 2, т. 1 от ЗДДС, изм. - ДВ, бр. 99 от 2011 г., изм. - ДВ, бр. 55 от 2020 г., в сила от 01.07.2020 г., съответно чл. 66а – нов, ДВ, бр. 52 от 2022 г., в сила от 01.07.2022 г., изм. - ДВ, бр. 102 от 2022 г., в сила от 01.01.2023 г.)

Доставка на услуга по настаняване, предоставяно в хотели и подобни заведения, включително предоставянето на ваканционно настаняване и отдаване под наем на места за площадки за къмпинг или каравани, с място на изпълнение на територията на страната, се облага с намалена данъчна ставка в размер **9 на сто**.

Съгласно чл. 40, ал. 1 от ППЗДДС (изм. - ДВ, бр. 55 от 2023 г., в сила от 27.06.2023 г.), за доказване на доставките по чл. 66а, т. 1 от закона, когато услугата се предоставя **от лице, извършващо настаняване в туристически обекти**, същият следва да разполага със:

1. копие от регистъра на настанените туристи;
2. удостоверение за категоризация на туристическия обект или удостоверение за категория (т. 2 на чл. 40, ал. 1 от ППЗДДС - доп., ДВ, бр. 55 от 2023 г., в сила от 27.06.2023 г. до 25.06.2024 г.);
3. фактура за доставката, с изключение на случаите, когато издаването ѝ не е задължително съгласно чл. 113, ал. 3 от закона.

С **Правилник за изменение и допълнение на ППЗДДС** (обн. ДВ, бр. 54 от 25.06.2024 г., в сила от 25.06.2024 г.) е отменено регламентираното с чл. 40, ал. 1, т. 2 от ППЗДДС изискване за прилагането на намалената ставка на данъка за доставка на услуга по настаняване, предоставяно в хотели и подобни заведения, доставчикът да разполага с удостоверение за категоризация на туристическия обект или удостоверение за категория

ВАЖНО: Относно приложението на намалената ставка на данъка за настаняване, предоставяно в хотели и подобни заведения, е налице преюдициално запитване, отправено от Върховния административен съд на 22.11.2022 г. по дело С-733/22.

ДОСТАВКИ, СВЪРЗАНИ С ТУРИСТИЧЕСКИ УСЛУГИ

II. ДОСТАВКА НА ОБЩА ТУРИСТИЧЕСКА УСЛУГА

Данъчното третиране на доставката на обща туристическа услуга е регламентирано с разпоредбите на Глава шестнадесета от ЗДДС “Туристически услуги”.

Когато туроператор предоставя от свое име стоки или услуги във връзка с пътуването на пътуващо лице, за осъществяването на което се използват стоки или услуги, от които пътуващото лице се възползва пряко, смята се, че се извършва една доставка на обща туристическа услуга (чл. 136, ал. 1 от ЗДДС).

Стоките и услугите, от които пътуващото лице се възползва пряко, са тези, които туроператорът е получил от други данъчно задължени лица и е предоставил на пътуващо лице *без изменение*.

Разпоредбите на Глава шестнадесета от ЗДДС не се прилагат по отношение на доставките на туристически агенти, когато те действат от името и за сметка на друго лице (чл. 136, ал. 3 от ЗДДС, изм. – ДВ, бр. 97 от 2016 г., в сила от 01.01.2017 г.).

Член 136, ал. 1 от закона се прилага и когато туроператор предоставя от свое име стоки или услуги, получени от други данъчно задължени лица, на друг туроператор във връзка с пътуването на пътуващо лице, от които пътуващото лице се възползва пряко (чл. 87а, ал. 1 от ППЗДДС, нов – ДВ, бр. 15 от 2012 г., изм., бр. 24 от 2017 г., в сила от 21.03.2017 г.).

Когато към обща туристическа услуга освен стоките или услугите, закупени от други данъчно задължени лица, от които пътуващото лице се възползва пряко, туроператорът предоставя като част от доставката и стоки или услуги, които не са закупени от други данъчно задължени лица, за тези стоки и услуги се прилага общият режим на закона (чл. 87а, ал. 2 от ППЗДДС, нов - ДВ, бр. 15 от 2012 г., в сила от 21.02.2012 г., изм., ДВ, бр. 24 от 2017 г., в сила от 21.03.2017 г.). Алинея 2 на чл. 87а от ППЗДДС е отменена с Решение № 10037 от 01.07.2019 г. на ВАС (ДВ - бр. 57 от 2020 г., в сила от 26.06.2020 г.).

При доставка на обща туристическа услуга:

Доставчик, по смисъла на чл. 11, ал. 1 от ЗДДС, е **туроператор**, независимо дали туроператорът е регистриран по реда на **Закона за туризма** (ДВ, бр. 19/08.03.2011 г. в сила от 08.03.2011 г.); **получател**, по смисъла на чл. 11, ал. 2 от ЗДДС, е пътуващо лице, **което получава услугата**. Съгласно т. 37а на § 1 от ДР на ЗДДС "пътуващо лице" е всяко лице -

ДОСТАВКИ, СВЪРЗАНИ С ТУРИСТИЧЕСКИ УСЛУГИ

получател на обща туристическа услуга, която не е придобита с цел последваща продажба (нова - ДВ, бр. 99 от 2011 г., в сила от 01.01.2012 г.).

ВНИМАНИЕ:

Данъчната основа на доставката на обща туристическа услуга, предоставена от туроператор, е **маржът**, който представлява разликата, намалена с размера на дължимия данък, между:

1. общата сума, която туроператорът е получил или ще получи от пътуващото лице или третото лице за доставката, включително субсидиите и финансиранията, пряко свързани с тази доставка, данъците и таксите, както и съпътстващите разходи, като комисионни и застраховки, начислени от доставчика на получателя, но без предоставените търговски отстъпки и

2. сумата, която е платена или ще бъде платена за получените от туроператора от други данъчно задължени лица доставки на стоки и услуги, от които пътуващото лице се възползва пряко, включително данъка по този закон.

ВАЖНО!!! Считано от **01.08.2020 г.** до **30.06.2024 г.** приложимата данъчната ставка за доставка на обща туристическа услуга в случаите по чл. 136, както и екскурзиите, организирани от туристически оператори и туристически агенти със случаен автобусен превоз на пътници, е в размер на 9 на сто (чл. 66, ал. 2, т. 6 от ЗДДС – нова, ДВ, бр. 71 от 11.08.2020 г., изм. - ДВ, бр. 111 от 2021 г., в сила от 01.01.2022 г., съответно **§ 15д, ал. 1, т. 5 от ПЗР на ЗДДС – нов, ДВ, бр. 52 от 2022 г., в сила от 01.07.2022 г., изм. - ДВ, бр. 102 от 2022 г., в сила от 01.01.2023 г., изм. – ДВ, бр. 106 от 2023 г., в сила от 01.01.2024 г.**).

Случаен автобусен превоз по чл. 66, ал. 2, т. 6 от ЗДДС, съответно по § 15д, ал. 1, т. 5 от ПЗР на ЗДДС в сила от 01.07.2022 г., е превоз по смисъла на § 1, т. 24 от ДР на Закона за автомобилните превози (т. 101 на § 1 от ДР на ЗДДС, в сила от 01.08.2020 г., ДВ, бр. 71 от 11.08.2020 г.). В сила от 01.07.2022 г. т. 101 на § 1 от ДР на ЗДДС е отменена с ДВ, бр. 52 от 2022 г., като в сила от същата дата дефиниция на понятието „случаен автобусен превоз“ е дадена в т. 4 на ал. 4 на § 15д от ПЗР на ЗДДС.

ДОСТАВКИ, СВЪРЗАНИ С ТУРИСТИЧЕСКИ УСЛУГИ**ВНИМАНИЕ:**

Разпоредбите на Глава шестнадесета от ЗДДС “Туристически услуги” не се прилагат по отношение на:

- доставките на туристически агенти, когато те действат от името и за сметка на друго лице (чл. 136, ал. 3 от ЗДДС, изм. – ДВ, бр. 97 от 2016 г., в сила от 01.01.2017 г.).

Виж: указание на министъра на финансите с изх. № УК-2/10.07.2012 г. относно прилагането на Закона за данък върху добавената стойност в случаите на доставки, свързани с туристически услуги от 01.01.2012 г.

Преходни и заключителни разпоредби на Правилника за изменение и допълнение на Правилника за прилагане на Закона за данък върху добавената стойност (ДВ, бр. 24 от 2017 г., в сила от 21.03.2017 г.):

§ 70. (1) Когато до 31 декември 2016 г. включително туроператор е получил от друг туроператор цялостно или частично авансово плащане за доставка, за която със закона в сила от 1 януари 2017 г. е променено данъчното третиране и данъчното събитие за нея възниква след тази дата, за доставката се прилагат разпоредбите на закона до 31 декември 2016 г.

(2) Когато до 31 декември 2016 г. включително от туроператор е направено цялостно или частично авансово плащане към данъчно задължено лице – доставчик за доставка на стоки и услуги във връзка с пътуване на пътуващо лице, от които пътуващото лице ще се възползва пряко, и данъчното събитие за нея възниква след тази дата, за доставката се прилагат разпоредбите на закона в сила до 31 декември 2016 г.

(3) Когато туроператор е издал фактура с начислен данък за получено авансово плащане след 1 януари 2017 г. включително, от друг туроператор за доставка, за която със закона в сила от 1 януари 2017 г. е променено данъчното третиране и данъчното събитие за нея възниква след тази дата, туроператорът документира доставката чрез анулиране на издадената фактура за авансово плащане и издава нова фактура по реда на чл. 86. За анулирането се издава протокол по чл. 116, ал. 4 от закона. Корекциите се извършват през данъчния период, през който е възникнало данъчното събитие на доставката.

ДОСТАВКИ, СВЪРЗАНИ С ТУРИСТИЧЕСКИ УСЛУГИ

(4) За ползвания данъчен кредит по издадена от данъчно задължено лице фактура за направено авансово плащане от туроператор след 1 януари 2017 г. включително за доставка на стоки и услуги във връзка с пътуване на пътуващо лице, за която със закона е променено данъчното третиране и данъчното събитие за нея възниква след 1 януари 2017 г., се извършва корекция. Корекцията на ползвания данъчен кредит се извършва чрез отразяване на начисления за него данък с противоположен знак в дневника за покупки за данъчния период, през който е възникнало данъчното събитие.